

TEMELÍNSKÉ NOVINY

**JADERNÁ ELEKTRÁRNA
TEMELÍN**

2 Desítky lektorů a odborníků se od roku 2000 setkala během besed s více než 75 tisíci studenty ve věku od 14 do 19 let.

3 Evropa se stává manipulovatelnou pro ty, kdo mají v ruce zdroje energetických surovin. Jak z toho ven? Řešení nabízí jaderná energetika.

6 Do republiky se v roce 2005 dovezlo 12.350 GWh elektrické energie, což představuje nárůst proti roku 2004 o 26,3 %. Čistá spotřeba elektřiny v naší republice vzrostla o 2 procenta.

OBA TEMELÍNSKÉ BLOKY PRACUJÍ NA PLNÝ VÝKON

Během ledna 2006 byla provedena výměna vysokotlakého rotoru turbíny na druhém bloku elektrárny Temelín. Do výměny rotoru pracoval druhý blok na výkonu o 15 % nižším. Od února 2006 však oba temelínské bloky vyrábějí elektřinu na plném výkonu. V dalším dlouhodobějším kroku elektrárna připravuje celkovou úpravu průtočné části vysokotlakého dílu turbosoustrojí. Ta umožní nejen zvýšení provozní spolehlivosti, ale i výkonu stroje. Tento následný krok se bude realizovat v příštích dvou letech.

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

právě v ruce držíte první číslo Temelínských novin roku 2006. To historicky úplně první číslo do vašich poštovních schránek již v říjnu 1993. Znamená to, že Temelínské noviny vstupují do svého 14. ročníku. Ale již před rokem 1993 vydávala Jaderná elektrárna Temelín čtyři roky časopis Informace. Během uplynulých třinácti, respektive sedmnácti let, se v novinách objevila celá řada informací o energetice, jaderné energetice a samozřejmě o elektrárně Temelín a lidech, kteří ji stavěli, spouštěli a nyní ji provozují.

V minulých třech letech jsme vydávali Temelínské noviny každé čtvrtletí, tedy čtyři čísla ročně. Letos máme v plánu zvýšit počet vydání na šest ročně. To nám umožní dát mnohem více prostoru informacím ze života lidí, kteří žijí, pracují a provozují své koníčky a záliby v okolí temelínské elektrárny. Proto, abychom mohli tuto část novin rozšířit, potřebujeme získávat náměty, tipy na zajímavé akce a události. Tím nejlepším zdrojem námětů jste vy, čtenáři Temelínských novin. Proto nám posílejte své tipy na adresu: Oddělení komunikace JE Temelín, Václav Brom, 373 05 Temelín. Využít můžete i adresu elektronické pošty: vaclav.brom@cez.cz, nebo stačí zavolat na telefon 381 102 415.

Těšíme se na vaše náměty a tipy a věříme, že v Temelínských novinách 2006 najdete řadu informací, které vás zaujmou. Přejeme krásný rok 2006.

Václav Brom, šéfredaktor TN

ORANŽOVOU STOPOU SRDCEM ŠUMAVY

Jedním z hlavních směrů finanční pomoci Jaderné elektrárny Temelín ze Skupiny ČEZ aktivitám na území kraje je v letošním roce podpora turistického ruchu v jižních Čechách. Zimním pilotním projektem se stala „Oranžová stopa srdcem Šumavy“. Zahrnuje pětiletou podporu úpravy 54 kilometrů lyžařských stop na území obcí Kvilda, Horská Kvilda a Modrava. Oficiální zahájení projektu se uskutečnilo v sobotu 21. ledna 2006 na Kvildě, kde ředitel elektrárny Temelín Miroslav Vilím a jihočeský hejtman Jan Zahradník pokřtili i novou sněžnou rolbu. Oficiálně tak byla odstartována pětiletá spolupráce mezi Tělovýchovnou jednotou Kvilda a Jadernou elektrárnou Temelín při úpravě běžeckých stop na Kvildsku.

(POKRAČOVÁNÍ NA STRANĚ 4 a 5)

Jihočeský hejtman Jan Zahradník za volantem nové rolby. Instruktorem mu byl Pavel Marek z TJ Kvilda.

14. března

Začala třídenní prověrka inspektorů Evropské komise k plnění smlouvy Euratom. Šest inspektorů prověřilo, jak elektrárna zajišťuje sledování kapalných a plyných výpustí elektrárny.
29. března

První blok byl odstaven k provedení kontroly a následně i opravy vysokotlakého dílu turbíny.
8. dubna

Druhý blok byl plánovaně odstaven pro provedení jeho rozšířené revize a výměny čtvrtiny paliva v reaktoru.
27. dubna

Po provedení opravy rotoru vysokotlakého dílu turbíny začal první blok opět vyrábět elektřinu.
18. července

Po rozšířené odstávce začal druhý blok opět vyrábět elektřinu. Dodavatel turbíny doporučil provozovat turbosoustrojí na výkonu sníženém o 15 %.
30. července

Byla zahájena plánovaná odstávka prvního bloku pro výměnu čtvrtiny paliva v reaktoru.
24. srpna

V Českých Budějovicích proběhlo mezinárodní veřejné projednávání vlivu záměru vybudování skladu vyhořelého paliva v areálu elektrárny Temelín na životní prostředí.
15. září

Elektrárna Temelín požádala stavební úřad o kolaudaci prvního bloku.

KALENDÁRIUM DŮLEŽITÝCH UDÁLOSTÍ ROKU 2005 NA ELEKTRÁRNĚ TEMELÍN

9. října

Na prvním bloku byla po odstávce pro výměnu čtvrtiny paliva v reaktoru opět zahájena výroba elektřiny.
25. října

Elektrárna Temelín, spolu s dalšími devíti českými firmami, získala ocenění Bezpečný podnik. Zařadila se tak do společnosti 52 podniků ČR, které toto ocenění úrovně bezpečnosti práce mají.
11. listopadu

24. listopadu

Informační centrum JE Temelín navštívil 250tisící návštěvník. Společnost ČEZ dostala kladné stanovisko Evropské komise k záměru vybudování skladu vyhořelého paliva na JE Temelín v souladu se smlouvou Euratomu.
29. listopadu

Ministerstvo životního prostředí ČR vydalo souhlasné stanovisko k záměru společnosti ČEZ postavit v areálu JE Temelín dočasný sklad vyhořelého paliva s kapacitou 1370 tun.
30. listopadu

Elektrárna Temelín požádala stavební úřad o souhlas se zkušebním provozem bloků do vydání pravomocného kolaudačního rozhodnutí.
14. prosince

Krajský úřad vydal rozhodnutí o prodloužení zkušebního provozu obou bloků do konce roku 2006.
15. prosince

Krajský úřad vydal kladné kolaudační rozhodnutí k provozu prvního bloku elektrárny Temelín. Proti jeho vydání se odvolaly ekologické iniciativy, takže nenabýlo právní moci.
29. prosince

31. prosince

SÚJB vydal povolení k umístění skladu vyhořelého paliva v areálu JE Temelín. Elektrárna Temelín vyrobila za rok 10 983 769 MWh elektřiny. Z toho první blok 5 737 467 MWh a druhý blok 5 246 302. Od začátku svého provozu v prosinci 2000 vyrobil Temelín 42 390 438 MWh elektřiny.

(REDAKCE)

DVA TISÍCE BESED O ENERGETICE PRO 75 TISÍC STUDENTŮ

Jubilejní dvoutisící beseda o energetice a jejím významu pro budoucnost se uskutečnila v pátek 20. ledna v Centru odborné přípravy v Sezimově Ústí. Tyto besedy jsou součástí vzdělávacího programu akciové společnosti ČEZ, která je nabízí školám jak v České republice, tak v zahraničí. Projekt začal na jaře roku 2000 v příbramském Gymnáziu pod Svatou horou. Od té doby se desítky lektorů, odborníků z obou českých jaderných elektráren a Českého vysokého učení technického v Praze, setkala během 2000 besed s více než 75 tisíci studenty ve věku od 14 do 19 let. Dalších 2196 středoškolských i vysokoškolských studentů se od roku 2001 zúčastnilo 39 besed v Rakousku a Bavorsku.

Jádrum každé besedy jsou otázky účastníků, týkající se nejrůznějších oblastí výroby a distribuce elektřiny i zásobování dalšími energiemi. „Snažíme se touto cestou inspirovat mladé lidi k zamyšlení třeba nad poměrně složitými, přitom však pro ně zcela zásadními otázkami. Například, jaká rizika pro svět znamená současný stav, kdy země takzvané západní civilizace, ve kterých žije 20 % lidstva, spotřebovávají plných 80 % světových energetických zdrojů,“ říká směnový inženýr z elektrárny Temelín Bohdan Zronek, který vedl jubilejní 2000. besedu v Sezimově Ústí a zcela otevře-

ně mluvil i o bezpečnosti a spolehlivosti jaderných elektráren. Pravidelně při besedách zaznívají otázky na Černobyl a zda se něco podobného může přihodit v Temelíně nebo Dukovanech, jak jsou jaderné elektrárny chráněny před teroristickými útoky podobnými jako v září 2001 v New Yorku, co bude s použitým palivem nebo proč Rakušanům vadí Temelín. „Mluvíme i o velice všedních věcech, jako je třeba struktura spotřeby energie v domácnosti. Studenti se také hodně ptají na nejnovější poznatky vědy v oblasti jaderné fúze, vodíkové energetiky nebo energie z obnovitelných zdrojů,“

říká nezávislý poradce v oblasti energetiky doc. ing. Petr Otčenášek, CSc., který na začátku ledna besedoval se studenty v Holicích. Předsedkyně Státního úřadu pro jadernou bezpečnost ing. Dana Drábová v této souvislosti říká: „Diskuse o jaderné energetice je bohužel stále přeplněná emocemi, mýty a často vyloženými a záměrnými nepravdami. Přitom lidé, a zejména mladí, si velmi dobře dokáží vytvořit vlastní názor. Potřebují však informace z různých zdrojů. Proto pokládám besedy se školáky a studenty za důležité, tedy nikoli za nástroj nějakého přesvědčování či získávání příznivců

Doc. Ing. Petr Otčenášek, CSc. beseduje o energetice se studenty automobilové střední školy v Holicích.

jadra, ale za příležitost zeptat se, třeba i nesouhlasit, ale hlavně přemýšlet.“

Mladí Češi přemýšlejí o energetické budoucnosti lidstva
Mezi účastníky besed o energetice se uskutečnil průzkum názorů, kterého se zúčastnilo téměř 4000 mladých lidí. Odpovědi ukázaly, že čeští středoškolaři se pozoruhodně dobře orientují i v poměrně složitých otázkách. Například 50,7 % dotázaných považuje globální oteplování za větší riziko pro budoucnost lidstva než přelidnění planety, nedostatek energie i světový tero-

rismus. Možná i proto je téměř 60 % dotázaných pro další rozvoj jaderné energetiky. Proti je 9 % a třetina českých studentů si myslí, že by se měl zachovat současný stav. Zajímavé je, že ačkoliv v České republice dosud nemáme zkušenosti s rozsáhlými energetickými výpadky, které v posledních několika letech postihly milióny obyvatel USA, Itálie nebo Švédska, tak si více než polovina mladých Čechů myslí, že důležitější než nízká cena elektřiny nebo způsob její výroby je její spolehlivá dodávka.

(BROM)

MONITOR NÁMRAZY SILNICE KOLEM CHLADICÍCH VĚŽÍ TEMELÍNA

Na letošní zimu byl na silnici II. třídy číslo 105 mezi Týnem nad Vltavou a Českými Budějovicemi, ve stínu chladicích věží elektrárny Temelín, instalován systém monitorování námrazy silnice. Ten sleduje meteorologickou situaci a vyhodnocuje její vliv na možný vznik námrazy na silnici. Nastane-li námrazová situace, varuje v předstihu řidiče před nebezpečím pomocí tří signalizačních dopravních značek.

Systém je tvořen silniční meteorologickou stanicí (kombinované silniční čidlo, čidlo teploty a vlhkosti vzduchu, srážkový senzor). Dvě signalizační dopravní značky (bílá sněhová vločka v červeném trojúhelníku s doplňujícím značením) jsou rozmístěny na silnici 105 pod chladicími věžemi a jsou od sebe vzdá-

leny 1200 metrů. Třetí signalizační dopravní značka je na výjezdu z autobusového nádraží elektrárny Temelín. Tyto značky se rozsvítí pouze v případě nebezpečí vzniku námrazové situace v okolí chladicích věží. Investorem akce byl ČEZ, a. s. a akci komplexně zajišťovala firma I&C ENER-

GO, a. s., s dodavatelem meteorologického systému firmou CROSS Zlín. Meteorologická stanice je sestavena z komponentů finského výrobce VAISALA, který je jedním z předních výrobců silničních čidel v Evropě. Systém dálkově komunikuje s řídícím centrem firmy CROSS Zlín, který hodnoty ze stanice

Fotografie z archivu I&C ENERGO, a. s., pořízená při zkoušce monitorovacího systému

Temelín, stejně jako z řady jiných stanic na území ČR, uvádí v Meteorologickém informačním systému METIS na svých internetových stránkách. Informace ze systému METIS má k dispozici například i Správa a údržba silnic. Data z měření jsou vysílána do řídicího centra každých 12 minut. Stanice je schopná sledovat trendy ve vývoji počasí a vyhodnocuje nebezpečí vzniku námrazy dříve, než nastane. „Realizací akce došlo ke zvýšení informovanosti nejen řidičů, ale i Správy a údržby silnic o případném výskytu námrazy na silnici vedoucí kolem chladicích věží elektrárny Temelín. Vzhledem ke značné frekvenci dopravy na silnici 105 mezi Týnem a Českými Budějovicemi se jedná o významný preventivní krok ke zvýšení bezpečnosti silničního provozu v tomto úseku,“ říká tiskový mluvčí JE Temelín Milan Nebesář.

(BROM)

STUDENTI Z NEZNAŠOVA A VŠEMYSLIC VYSTAVUJÍ NA TEMELÍNSKÉM IC

Netradiční vernisáž výstavy výtvarného umění proběhla 13. ledna 2006 v Informačním centru elektrárny Temelín, zámečku Vysoký Hrádek. Svými pracemi se pochlubilo šest studentů uměleckých škol, které spojuje jediné - žijí v obcích Neznašov a Všemyslice, tedy pár kilometrů od temelínské elektrárny. Výstava jejich prací potrvá do 10. března 2006 a prohlédnout si ji lze denně od 9 do 16 hodin.

„Nápad se zrodil v květnu minulého roku, kdy studenti vystavovali v budově Obecního úřadu v Neznašově. Obrázky a plastiky se zalíbily lidem z elektrárny Temelín, kteří nabídli studentům výstavní prostory zde na informačním centru. Jsem rád, že vedení elektrárny Temelín vyšlo našim studentům vstříc, a může tak proběhnout jejich druhá souborná výstava, kterou si budou moci prohlédnout stovky lidí z celé republiky. Je dobře, že se naši studenti výzvy vystavovat na elektrárně Temelín nezalekli. Jsem přesvědčen, že svými obrázky budou dobře reprezentovat naši obec,“ říká starosta obce Všemyslice Jan Čihovský, který nad výstavou studentů převzal záštitu.

Své práce na Temelíně vystavuje Diana Kolářová, Martin Velek, Irena Pilečková a Jiří Lukš, kteří žijí v Neznašově. Jana Holá bydlí ve Všemyslicích a jako host svých kamarádů vystavuje plastiky i Rudolf Samohejl z Malešic.

„Výstavu v obci Neznašov v květnu 2005 jsem sice neviděl, ale slyšel jsem, že všemysličtí a neznašovští studenti jsou velmi šikovní a vernisáž jsem si nenechal ujít. Je dobře, že výstavní prostory našeho informačního centra využijí vedle profesionálních umělců i jejich mladí kolegové, kteří mají svou profesionální kariéru teprve před sebou. Jsem přesvědčen, že výstava bude i příjemným oživením pro návštěvníky informačního centra a elektrárny Temelín,“ podporuje tuto výstavní aktivitu ředitel Jaderné elektrárny Temelín Miroslav Vilím.

Rád bych se věnoval ilustraci, říká Jiří Lukš

„Prakticky ve stejné sestavě výtvarníků jsme se představili v květnu 2005 v Nez-

Při vernisáži prací studentů vidíme (zprava) starostu obce Všemyslice Jana Čihovského, ředitele elektrárny Miroslava Vilíma a jednoho z vystavujících studentů Jiřího Lukše ml.

našově. Výstava se líbila, a tak jsme využili nabídku elektrárny Temelín a zopakovali na začátku roku 2006 naši výstavu zde na informačním centru,“ říká úvodem krátkého rozhovoru Jiří Lukš mladší.

Ty máš malování v rodině a s obrázky se setkáváš od narození. Kde bys jako výtvarník chtěl někdy vystavovat samostatně?

Jsem patriot, tak bych někdy rád své práce ukázal lidem v prostorách vltavotýnské galerie ART CLUB.

Čemu se chceš jako výtvarník do budoucna věnovat?

Velmi rád bych se věnoval ilustraci.

Tu mám rád od nejranějšího mládí a jako malý jsem ilustroval knihu Bylo nás pět. Ten příběh mě zaujal a do knížky jsem udělal asi deset ilustrací. Takže do budoucna mě ilustrace opravdu lákají.

Čím je to, že v obcích velikosti Neznašova, Všemyslic se najde skupina mladých lidí, kteří jsou nadanými výtvarníky?

Těžko říct, prostě jsme se sešli. Například s Martinem Velkem jsem kamarád od malička a spolu jsme i malovali. Možná, že naše dvojice byla základem a postupně se objevovali další a na výstavách 2005 a nyní se mohlo představit již šest výtvarníků.

Myslíš, že si v tomto složení ještě někdy výstavu zopakujete, nebo se rozutečete do světa a již se těžko dáte dohromady?

Tato otázka zůstane nezodpovězena. Jsme všichni na konci středních škol a budoucnost se u nás teprve bude tvořit. Uvidíme.

Sklo je tvárný materiál, chválí si Irena Pilečková

„Od základní školy kreslím a vždy jsem chtěla studovat nějakou uměleckou školu. Nakonec mě, jako tvárný materiál, zaujalo sklo. Když jsem prvně viděla práci se sklem, tak jsem myslela, že to nikdy nemohu zvládnout. Postupem času jsem tu řemeslnou část začala zvládat a nyní mě práce se sklem velmi baví,“ tvrdí dvacetiletá Irena Pilečková, která studuje uměleckou školu v Jablonci nad Nisou v oboru skleněná bižuterie.

Do budoucna se chceš věnovat samostatné výtvarné tvorbě?

Letos dělám maturitu a ráda bych pokračovala na vysoké škole s výtvarným zaměřením.

Zeptám se tě stejně jako Jirky Lukše, čím je to, že v obcích velikosti Neznašova, Všemyslic se najde skupina mladých lidí, kteří jsou nadanými výtvarníky?

Také se divím, že na tak malých vesnicích se najde šest mladých výtvarníků. Prostě jsme se tak prakticky v jedné věkové skupině sešli.

Myslíš, že si v tomto složení ještě někdy výstavu zopakujete, nebo se rozutečete do světa a již se těžko dáte dohromady?

Když bude příležitost a zajímavá akce, tak si myslím, že se všichni rádi zúčastní. Věřím, že se sejdeme.

(BROM)

Irena Pilečková ve svém „skleněném království“

REKORDNÍ POČET ZAHRANIČNÍCH NÁVŠTĚVNÍKŮ NA TEMELÍNĚ

Historicky rekordních 1 638 lidí loni přijelo na Informační centrum (IC) elektrárny Temelín ze zahraničí. Proti předchozímu roku 2004 tento počet narostl o třicet procent. V loňském roce navštívilo IC 23 479 návštěvníků. To bylo o 17,4 % více než v roce 2004. Nejvíce návštěvníků přijelo v roce 2000, kdy to bylo 23 727. Loňská návštěva je tak třetí nejvyšší v patnáctileté historii informačního centra.

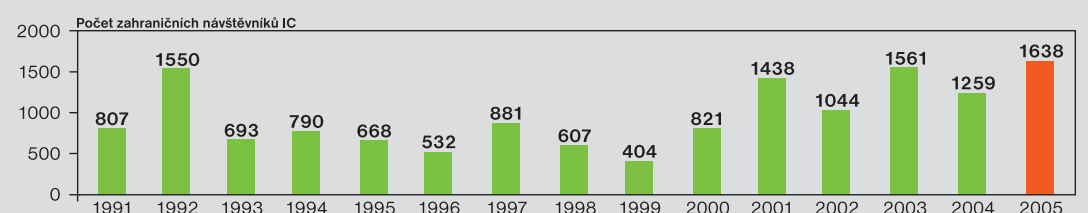
Od roku 1991, kdy IC na elektrárně Temelín vzniklo, již přivítalo 252 401 návštěvníků. Z nich bylo 14 756 (5,84 %) zahraničních. Jedenáctého listopadu 2005 prošel IC čtvrtmiliontý návštěvník, kterým byl student druhého ročníku

SPŠ keramické Bechyně Michal Brom. „Informační centrum elektrárny Temelín se v posledních letech stalo vyhledávaným turistickým i cykloturistickým cílem jižních Čech. Věřím, že do budoucna se bude dále zvyšovat počet návštěvníků,

kterí mají zájem o informace z energetiky, jaderné energetiky a zajímají se i o fungování největší české elektrárny,“ říká ředitel elektrárny Temelín ing. Miroslav Vilím.

(BROM)

Graf počtu zahraničních návštěvníků Informačního centra elektrárny Temelín

Zdroj grafu: databáze IC elektrárny Temelín

Kontakty pro objednání exkurze v Informačním centru elektrárny Temelín:

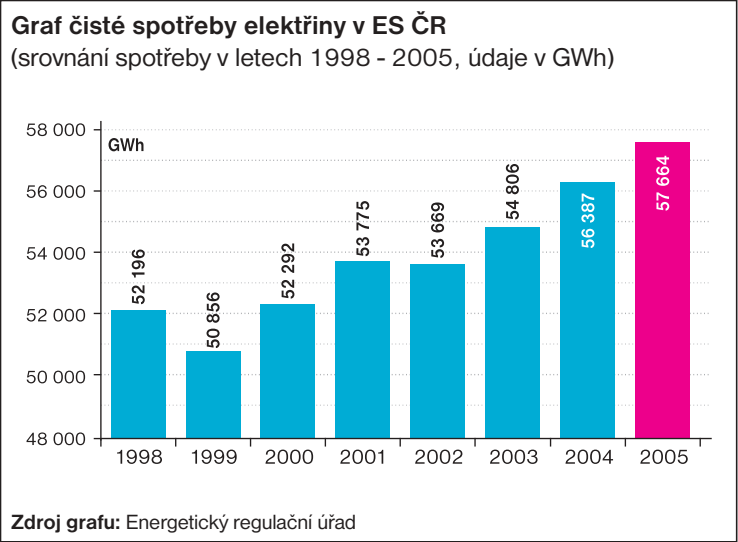
E-mail: infocentrum.ete@cez.cz

Telefon: 381 102 639

Fax: 381 104 900

Objednávky přes internet: www.cez.cz/exkurze-ete

DOVOZ ELEKTŘINY DO ČR LONI VZROSTL O 26,3 %

I v roce 2005 pokračoval trend snižování vývozu elektřiny z ČR a naopak vzrůstá množství dovezené elektřiny. Jestliže v roce 2004 meziročně poklesl vývoz elektřiny o 3,15 %, vloni to bylo o další 2 % méně. Naopak do republiky se v roce 2005 dovezlo 12 350 GWh elektrické energie, což představuje nárůst proti roku 2004 o 26,3 %. Důvody můžeme hledat v trendu zvyšování čisté spotřeby elektřiny v naší republice, když v loňském roce dosáhla 57 664 GWh, což znamenalo meziroční nárůst o 2 %.

Naopak po rekordní výrobě elektřiny ve zdrojích ČR v roce 2004, kdy se vyrobilo 84 333 GWh, se loni vyrobilo o 2,1 % elektřiny méně. Elektrárny provozované společností ČEZ se na výrobě elektřiny v ČR podílely 72 %.

Podíl českých jaderných elektráren na výrobě elektřiny dosáhl 29,9 %. Výroba v jaderných elektrárnách je tak druhým největším energetickým zdrojem v republice, ale proti roku 2004 vyrobily jaderné elektrárny o 6 % elektřiny méně.

„Tento pokles výroby byl způsoben hlavně poklesem výroby v Jaderné elektrárně Temelín, která loni vyrobila asi o 14

procent elektřiny méně než v předloňském roce kvůli technickým problémům především na druhém bloku,“ ukazuje na důvod poklesu analytik společnosti Atlantik finanční trh Petr Novák. Největší podíl výroby elektřiny zůstal tepelným elektrárnám, a to 63,13 %. Proti roku 2004 zvýšily téměř o pětinu výrobu vodní elektrárny.

I v loňském roce procházel dynamickým vývojem rozvoj větrné energetiky. Proti předchozímu roku se zvýšil instalovaný výkon „větrníků“ o 45 %. Větrná energetika vyprodukovala za loňský rok rekordních 21,3 GWh elektřiny, což je dvakrát více než v roce 2004.

(REDAKCE)

ČESKÝ VÍTR LONI ZVÝŠIL VÝROBU ELEKTŘINY NA DVOJNÁSOBEK

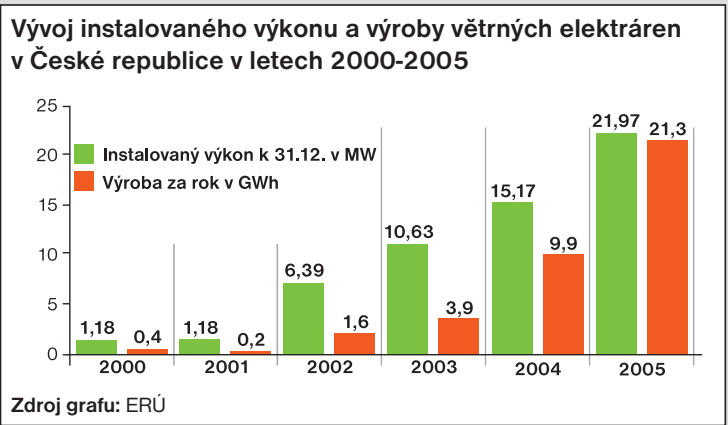
Od roku 2001 pokračuje na území ČR trend zvyšování počtu větrných elektráren a s tím roste i výroba elektřiny. V loňském roce se zvýšil instalovaný výkon o 45 % a větrné elektrárny vyrobily dvojnásobek elektřiny než v roce 2004. Přesto vyrobená elektřina představuje podíl ve zdrojích ČR na úrovni 0,025 %. 21,3 GWh větrem vyrobené elektřiny je půldenní produkce obou bloků elektrárny Temelín.

Objem a podíl elektřiny z větru má na území ČR dále razantní růst. Ministerstvo životního prostředí odhaduje, že do 5 let vzroste instalovaný výkon na 40násobek, když v roce 2007 by to mohlo být až 530 MW a v roce 2010 již 800 MW. Investice do rozvoje větrné energetiky by měly dosáhnout třinácti miliard korun. Podobným razantním vývojem prošla větrná energetika v uplynulých 10 le-

tech v Evropské unii, kdy její kapacita ročně rostla asi o třetinu. Větrné elektrárny mají v EU instalovaný výkon 40 504 MW a při dobrých větrných podmínkách by mohly pokrýt až 3 % spotřeby elektřiny v EU. Největší podíl na evropském větrném výkonu má Německo, za nímž následují Španělsko, Dánsko a Itálie. Jak pro ČTK uvedl Karel Polanecký z Hnutí Duha, mohou větrné elektrárny

podstatně omezit exhalace a závislost ekonomiky na uhlí. „Nikdy však větrné elektrárny nebudou jediným a rozhodujícím zdrojem elektřiny,“ dodává Polanecký. Vzhledem k množství projektů, které jsou na území ČR připravovány, je jasné, že podíl větru na výrobě elektřiny v ČR bude v následujících letech vzrůstat.

Vrtule na jihu Čech
Možná se své první větrné elektrárny

dočkáme i v Jihočeském kraji. Asi nejdále je záměr na Kalcově kopci na území obce Zahradky u Studené v okrese Jindřichův Hradec. Dřívější měření povětrnostních podmínek ukázala, že krajina na pomezí jižních Čech a Vysočiny je pro umístění takové stavby vhodná. Vrtule elektrárny bude měřit v roz-

pětí sedm metrů. Možná však ještě potrvá dva až tři roky, než zařízení vznikne. Odborníci nyní zkoumají, jaký bude vliv stavby na životní prostředí. Zkoumá se například hluchost, vliv na zvířata, rostliny. Podněty shromažďuje Krajský úřad v Českých Budějovicích.

(REDAKCE)

SNĚHOVÁ KALAMITA NA JIHU ČECH BEZ ELEKTŘINY? VYDRŽÍ SE TŘI DNY, DÉLE BY TO NEŠLO

Stav nouze vyhlášený kvůli sněhové kalamitě trval v jižních Čechách od 3. ledna více než tři týdny. Příděl sněhu způsobil na rozvodných energetických sítích škodu zhruba 10 milionů korun. Dodavatelem elektřiny domácnostem je v jižních Čechách německá společnost E.ON, která v souhrnné zprávě o kalamitě říká: „Především vlivem pádu stromů do vodičů bylo zaznamenáno více než 30 poruch na linkách vysokého napětí, což mělo za následek výpadek u přibližně 400 trafostanic. Bez proudu se tak ocitlo zhruba 40 000 lidí.“

K nejvíce postiženým patřily okresy České Budějovice, Jindřichův Hradec a Český Krumlov. Do desítek míst, kde se nedařilo obnovit dodávku elektrické energie, směřovaly po dohodě energetiků s krajským úřadem a hasičským záchranným sborem náhradní agregáty. Záložní zdroje dostaly České Velenice, Bohdalovice, Nesměň, Vyšné, Číž-krajce, Žár, Nakolice, Horní Dvořiště, Rapšach a Zátoň. Další byly připraveny v lokalitách, kde nebylo možné zaručit stabilitu dodávek elektřiny s ohledem na povětrnostní podmínky, na těžký sníh a následné polomy stromů na elektrické vedení. České Velenice postihl téměř dvoudenní výpadek elektřiny a navíc přerušení dodávek pitné vody. Odříznutí od světa se ocitli obyvatelé chatového tábora mezi Větřním a Rožmberkem nad Vltavou. Svítili si svíčkami, vařili a vodu na mytí si ohřívali na plynu. Ke spojení s okolním světem jim chyběly televize i rádio. Aktuální informace jim sdělili teprve hasiči, kteří se sem dostali. Jihočeský hejtman Jan Zahradník přilíši

úsměvů nerozdával, když se osobně přesvědčoval v budově krajského dispečinku, zda práce skutečně pokračují v maximálním možném tempu. „Energetici dělají pro odstranění poruch maximum. Povolali na jih Čech posily z jiných míst, která nejsou postižena sněhovou kalamitou,“ konstatoval hejtman, který pro stabilizaci a obnovu dodávek proudu pro občany poslal energetikům na pomoc hasiče, aby odstraňováním popadaných stromů přednostně zprůjezdňovali komunikace vedoucí k místům poruch. Opravné práce stále komplikovala špatná dostupnost energetických zařízení - až 110 cm vysoká vrstva sněhu a napadané stromy. Kvůli přetrvávajícím nepříznivým klimatickým podmínkám docházelo k opakovaným poruchám. Přes nasazení všech dostupných lidských zdrojů a techniky se nedařilo zprovoznit všechna energetická zařízení. Večer 5. ledna zůstávaly bez elektřiny některé lokality v jižní části okresu Jindřichův Hradec, například Hejliček či Tři Facky. „Bezprouti“ trápilo již jen ně-

kolik desítek lidí včetně několika domků v Suchdole nad Lužnicí, které mají stejnou trafostanici právě se Třemi Fackami. Lidé tady potraviny chladili ve sněhu, na zemědělské usedlosti museli krávy dojit ručně, pro vodu chodili do studny. V domech vytápěných elektřinou nevyhnali ruť teploměru výše než na sedm stupňů. Region se kvůli sněhové nadílce vrátil do dávno minulých dob. „Uplynulé dny přinesly spoustu těžkostí a lze jen obdivovat trpělivost, s jakou je občané snášeli. Zasluhou intenzivního nasazení složek integrovaného záchranného systému a jejich spoluprací s dodavateli energie i pomocí vojska se podařilo důsledky sněhové kalamity zvládnout tak, že nebylo nutné vyhlášovat krizový stav,“ konstatoval po již optimističtějších jednání bezpečnostní rady kraje hejtman Jan Zahradník. Jako hrdinka si tedy může připadat například třiašedesátiletá Eva Švalbová z Jistebniku na Českokrumlovsku. Bez elektřiny byla od pondělí do čtvrtka. „Byli jsme úplně odříznuti, všude kolem

Potřebu elektřiny při našem současném životním stylu si plně uvědomíme teprve v okamžiku, kdy v energetické síti „neteče“. V lednu to poznaly tisíce lidí při kalamitě na jihu Čech.

spousta sněhu, dráty k nám navíc vedou přes bažinu a zalesněný kopec. Zima tady bývá pořádná, ale taková kalamita přišla poprvé. Jediné spojení se světem jsme měli díky rádiu na baterie. V mrazáku mívám pro všechny případy dost chleba a zásoby masa, které jsme však museli zavařit, aby se nezkažilo. Naštěstí máme topení na uhlí a na dřevo. Když jsme všechno maso zavařili, ve čtvrtek v půl šesté večer elektriku zapnuli,“ brala paní Švalbová tvrdou zkušenost s humorem poté, co silničáři a hasiči do Jistebniku museli doslova prorazit cestu ve směru od

Rožmitálu a z druhé strany od Zátone. Večery jako dřív trávila při svíčkách a petrolejce: „Když jsme sem v roce 1958 přišli, elektřina tady ještě nebyla. Ale to víte, člověk si zvykne. Bez elektriky však vydrží tak tři dny, déle už by to nešlo.“ Z obnovené dodávky elektrického proudu se tak lidé v postižených lokalitách radovali téměř jako v dobách elektrifikace. Inu, romantický večer při svíčkách může být zajímavý jeden večer, ale současnou nezastupitelnou úlohu elektřiny si člověk uvědomí teprve ve chvílích, kdy při otočení vypínače „neteče“.

(VAM)

JADERNÁ ENERGETIKA - ŠANCE PRO BUDOUCNOST

Při lednových mrazech se média velmi často věnovala tématu energie. A tak asi každý občan zaregistroval „plynovou rozmíšku“ mezi Ruskem a Ukrajinou, která svými dopady nenechala klidnou ani Evropskou unii. O čem tato zimní epizoda vypovídá? Jednoznačně o energetické závislosti. Evropa se stává manipulovatelnou pro ty, kdo mají v ruce zdroje energetických surovin. Jak z toho ven? To byla první otázka na prezidenta České nukleární společnosti (ČNS) ing. Václava Hanuse.

„Řešení nabízí jaderná energetika. Vždyť pro provoz jaderné elektrárny je zapotřebí palivo o objemu několika metrů krychlových za rok. To je množství, které se dá dopředu nakoupit a skladovat. Pro zajištění paliva máme vždy dost času a lze si vybrat na trhu na roky provozu dopředu palivo nejvhodnější jak technicky, tak i ekonomicky. Rychlé „uzavření kohoutků“ s uranem nepřipadá v úvahu a je vždy dost času na jednání ekonomická i na případná jednání politiků. Jaderná energetika tak může v budoucnu hrát výraznou stabilizační roli v Evropě i ve světě,“ tvrdí prezident ČNS Václav Hanus.

Pane inženýre, vámi uvedená výhoda jaderných elektráren dosud nebyla tolik v zorném poli veřejnosti. Pro které další výhody, pochopitelně veřejnosti, stojí za to jít cestou využívání jaderné energie?

Začnu všeobecně známou. Jaderné elektrárny neprodukují skleníkové plyny při výrobě elektřiny. Již méně je veřejnosti známo, že při jejich stavbě se vzhledem k jejich výkonu vyprodukuje méně skleníkových plynů než při stavbě větrných elektráren srovnatelného výkonu. Jaderné elektrárny mohou být provozovány i za meteorologicky kata-

strofických podmínek. Vzpomeňme například povodně před pár lety, kdy do sítě Česka dodávaly elektřinu zejména jaderné elektrárny Temelín a Dukovany. Bez těchto zdrojů by dopad povodní byl daleko horší. Mnozí pamětníci si vzpomenou na katastrofální pokles teplot na Silvestra 1978, kdy byla z velkých zdrojů v provozu v celém Československu pouze jaderná elektrárna Jaslovské Bohunice. A jak se říká do třetice. Cena energie vyrobené z jádra není v podstatě závislá na ceně paliva. Její podstatnou složku tvoří investiční náklady. Jinými slovy, jaderné elektrárny produkují energii za velmi stabilní cenu, předvídatelnou na roky dopředu. Již dnes je cena energie z jádra nižší než cena z dalších zdrojů. V České republice je nejlacinější vyrobená elektřina produkována elektrárnou v Dukovanech.

Říkáte, že jaderná energetika může přinést nezávislost i státům bez energetických zdrojů. Můžete to upřesnit?

Velmi se nabízí spojení jaderné energetiky a tak zvané vodíkové ekonomie. Představme si malý stát bez vlastních energetických zdrojů. Musí být nutně energeticky, ekonomicky a i politicky závislý na jiném státě? Nemusí. Řešením by mohlo být použití jaderných

zdrojů přiměřené velikosti jako primárního zdroje energie, který by se užil pro výrobu vodíku z vody. Vodík by sloužil jako „konzerva“ energie, která by nahradila plyn, ropu a uhlí v energetice, elektroenergetice, dopravě, snad i v domácnostech. Technologicky je tato představa dnešku daleko blíže než jaderná fúze. Geopolitické souvislosti této vize jsou nasnadě. Jeví se mi, že právě v této oblasti by mohla jaderná energetika hrát výraznou roli.

Častým argumentem odpůrců jaderné energetiky je strašení veřejnosti hrozbou jaderné katastrofy či zamořením životního prostředí radiací. Jaký je váš názor?

Jaderný průmysl se poučil ze svých omylů a chyb. Hybnou silou pokroku bývá bohužel malér. Čtenář si jistě vzpomene na Černobyl či na havárie jedné jaderné elektrárny v USA. Po těchto událostech však vznikly mezinárodní organizace, které zajišťují dohled nad bezpečností elektráren ve světě a zprostředkovávají jejich provozovatelům výměnu informací a poznatků týkajících se zvyšování bezpečnosti. Státní jaderný dozor se posílil, provozovatelé jaderných elektráren se otevřeli inspekčním OSN, které zajišťuje například Mezinárodní agentura pro atomo-

Ing. Václav Hanus, prezident České nukleární společnosti

vou energii se sídlem ve Vídni. Jaderný průmysl vložil do své činnosti prvek neustálého ověřování své úrovně bezpečnosti a učení se. Neexistuje na světě jiný průmysl, který by i přes to, že si jeho společnosti na trhu konkurují, takto úzce a otevřeně spolupracoval v otázkách bezpečnosti. Je to ojedinělé, nevídané a mohlo by to být vzorem pro jiná odvětví lidské činnosti, která jsou nyní daleko nebezpečnější, než je jaderná energetika. Troufám si tvrdit, že jaderná energetika je nyní nejbezpečnější lidskou průmyslovou aktivitou.

V poslední době často slyšíme o plánech na výstavbu nových jaderných elektráren ve světě. Ať je to Afrika, Čína, ale například i Francie, Finsko či diskuse v USA. Jak vy osobně vidíte vývoj u nás v České republice?

Státní energetická koncepce uvažuje o stavbě dvou menších jaderných bloků okolo roku 2020. Podle mého názoru to však nakonec budou standardní bloky o velikosti kolem 1000 MW. Myslím, že pro zachování energetické nezávislosti naší republiky asi jiná cesta není.

(BROM)

Takto bude vypadat finská jaderná elektrárna Olkiluoto po dokončení nového jaderného bloku.

Společnost GlobeScan Incorporated v rámci zadaného výzkumu pro WNA oslovila celkem přes 18 000 respondentů z 18 zemí světa, jako např. Japonska, USA, Francie, Německo nebo Velké Británie. Bylo zjištěno, že celkem 28 % dotázaných považuje jadernou energii za bezpečnou a podporuje výstavbu dalších jaderných zařízení, zatímco dalších 34 % lidí si přeje, aby se nové elektrárny nestavěly, ale zároveň souhlasí s pokračováním činnosti stávajících zařízení. Celkově

lze říci, že pro podporu již existujících jaderných zařízení se vyslovilo 62 % osob. Nejvíce příznivců jaderné energie má v současnosti Jižní Korea, a to 86 %, z čehož 52 % se vyjádřilo pro stavbu nových elektráren a 34 % obyvatel bylo pro využití stávajících zařízení. V USA podporuje jádro 69 % dotázaných, z nichž 29 % se domnívá, že by měla být prodloužena činnost již fungujících elektráren. Pro 40 % Američanů je jaderná energie bezpečná a uvítali by možnost výstavby dalších jaderných

JADERNÉ ELEKTRÁRNY SE BUDOU STAVĚT PO CELÉM SVĚTĚ

Podle Světové nukleární asociace (WNA) by se mělo postavit do roku 2030 až 400 nových jaderných reaktorů. Celosvětově se tak zvýší podíl jaderné energie na pokrytí energetických potřeb ze současných 9 % na 16 %. Výzkum veřejného mínění, zveřejněný minulý týden Mezinárodní agenturou pro jadernou energii (IAEA), potvrzuje, že lidé podporují prodloužení doby životnosti jaderných elektráren.

zařízení. Dotazovaným byla také položena otázka, zda by se měla jaderná energie více využívat, neboť nepřispívá ke zvyšování globálního oteplení. Kladně se vyjádřilo 38 % osob, opačný názor zastávalo 47 % lidí. Neméně zajímavé výsledky přinesla otázka, v jaké oblasti by se jaderná energie měla více využívat: 39 % respondentů zdůraznilo medicínské použití jádra, na dalším místě s 26 % byla výroba elektřiny z tohoto zdroje. Řada zemí volí jadernou energii jako re-

lativně levný zdroj elektřiny - uvádí zpráva „Nová ekonomika jaderné energie“, kterou vypracovali nezávislí experti pro Světovou nukleární asociaci. Celková kapacita jaderných zařízení se podle odhadů zvýší o 150 GW. Rozvoj jaderné energetiky podporuje řada faktorů, především pak levnější provoz novodobých jaderných zařízení. Podle studie budou náklady i v budoucnu stále klesat, neboť se používají standardizované typy reaktorů, zkracuje se doba výstavby elektráren a zvyšuje

se výrobní kapacita i životnost jaderného zařízení. „Jaderná energie je stále více využívána, protože s sebou přináší celou řadu výhod oproti fosilním palivům. Při výrobě této energie nevznikají téměř žádné skleníkové plyny, a proto nezatěžuje tolik životní prostředí; navíc představuje cenově stabilní zdroj energie,“ vysvětlil současnou situaci generální ředitel Světové nukleární asociace, John Ritch.

(ZDROJ: ČNS)

ORANŽOVOU STOPOU SRDCEM ŠUMAVY

„Žádný Krakonoš, já jsem Šumanoš,“ vysvětloval dětem Ladislav Miko.

(DOKONČENÍ ZE STRANY 1)

Předsedkyně zářila spokojeností

Partnerem elektrárny Temelín pro realizaci tohoto ambiciózního projektu na Šumavě se stala Tělovýchovná jednotka Kvilda. „Konečně se na Kvildu usmálo štěstí. Několik let jsme se snažili sehnat podporu různých firem i státu v rámci grantových schémat na údržbu lyžařských stop na Kvildsku. V roce 2004 se dobře ukazovala možnost spolupráce s firmou E.ON. Bohužel její reorganizace veškeré aktivity zmrázila. Teprve loňské vstřícné jednání s ředitelem elektrárny Temelín Miroslavem Vilímem nás dovedlo k cíli. V elektrárně jsme našli generálního partnera, který nám bude pět let pomáhat. Oranžovou stopou srdcem Šumavy je projekt, který Tělovýchovné jednotě Kvilda umožnil získat a provozovat v této nádherné lokalitě tolik potřebnou sněžnou rolbu. Budeme se snažit, aby projekt Oranžové stopy přispěl ke zkvalitnění údržby běžeckých tras v lokalitě Horská Kvilda, Kvilda, Modrava, především pak na Oranžové stopě. Doufám, že 54 kilometrů Oranžové stopy splní sen

všech milovníků běhu na lyžích, kterým je projet srdcem Šumavy ve skvěle upravených tratích,“ přála si spokojená předsedkyně TJ Kvilda Martina Hřebeková. Slavnostní otevření Oranžové stopy označila pro Kvildu za historickou událost. Kvalitativně nesrovnatelný rozměr tak i díky Jaderné elektrárně Temelín získává strojový park pro úpravu bílých stop na Šumavě. V minulosti měla kupříkladu Borová Lada k dispozici starou rolbičku, kterou nadšenci dávali dohromady prakticky na koleně. Stopa, kterou zanechávala, nebyla příliš kvalitní. Na Horské Kvildě zase pomáhala s tratěmi starší rolba místního farmáře. Kvildští pochopitelně usilovali o zlepšení situace v regionu. „O nákupu rolby pro obec jsem uvažoval, když nevyšly první pokusy pana Pavla Marka, který u nás na Kvildě postavil dům. Jeho jednání s tehdejší Jihočeskou energetikou nedopadla, a tak jsme se domlouvali na společném projektu ještě s obcemi Horská Kvilda a Modrava. Od partnerů jsme necítili v této oblasti patřičnou podporu, tak jsme z tohoto projektu vycouvali. Tělovýchovné jednotě se nyní podařilo domluvit spolupráci s elek-

trárnou Temelín,“ vyprávěl starosta Kvildy Jaromír Forst.

Bývalí reprezentanti vzpomínali

Na otevření Oranžové stopy se přijel podívat i bývalý reprezentant v klasickém lyžování a dvojnásobný účastník zimních olympijských her Miloš Bečvář, který zrovna ten den slavil narozeniny. „Měl jsem toho v poslední době v práci hodně, ale když se tady dělá taková sláva, tak jsem se kvůli tomu taky jednou utrhnul,“ prohlásil a vyhlížel svého kamaráda Pavla Bence. Právě tomuto bronzovému medailistovi ze Zimních olympijských her v Calgary v roce 1988 a osminásobnému mistru republiky připadla čestná role a jako první se po přestřížení pásky vydal na pětikilometrový okruh připravený pro závod veřejnosti. „Včera jsem spočítal, že jsem tady po nějakých osmi devíti letech. Rád jsem znovu na místech, kde jsme se proháněli na kolečkových lyžích a trénovali. Pravda, na tratích, kde se jezdilo mistrovství republiky a forma nebyla úplně ideální, tak to bylo utrpení, ale když jsme tady trénovali po těch loukách, byl to bezvadný pocit,“ zavzpomínal Pavel Benc a s Milošem Bečvářem se domlouvali, kdo je víc trénovaný. „Přemlouval jsem Miloše, že těch pět kilometrů odjedeme spolu, ale nechce se mu. Přitom je daleko víc trénovaný než já,“ shrnul bronzový olympionik. „Jenom se tak projedeme,“

První do Oranžové stopy vyběhl bronzový medailista z Calgary 1988 Pavel Benc. Po něm již byla celá skupina. Závodů pro veřejnost se zúčastnilo 102 přítomných a z nich osm bylo rychlejších než Pavel Benc.

uzavřel debatu Miloš Bečvář a z duelu dvou bývalých reprezentantů nebylo nic. Kromě dvou v minulosti úspěšných

tovatel Pavel Pavel ze Strakonic, uznale prohlásil, že kdo v takovém počasí dojel na Kvildu, je hrdina. „V podstatě všichni, kteří žijí na Šumavě, jsou hrdinové a myslím si, že je to třeba zdůrazňovat stále, protože život na Šumavě byl, je a patrně ještě dlouhou dobu bude poměrně tvrdý. Protože máme chalupu na Horské Kvildě, jsem zvyklý sem jezdit. Pro mě to byla standardní cesta, jaká touto dobou bývá. Trochu to klouzalo, pár šprajcnutých aut v pangetu, jinak dobrý,“ vyličil jihočeský radní s dovětkem, že běžky sundal z auta na chalupě u rodičů a až odbude slavnostní zahájení, nasadí si je, aby si užil krásného sněhu.

Navzdory větru a sněžení pochválil ideální zimu též hokejový trenér a vedoucí katedry tělesné výchovy Zemědělské fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích Petr Podlaha: „Je hezky pod nulou, dá se namazat, je to tu perfektní. Když jsem tady, denně absolvuji dvacet třicet kilometrů. Pěkně v klidu, žádné závodění, procházkou nebo lehkým během.“

Hemžení při slavnostním otevření Oranžové stopy se příliš nezamlouvalo místnímu vládcí hor. „Žádný Krakonoš, já jsem Šumanoš,“ musel vysvětlovat zejména dětem. „Na můj vkus je tady moc lidí,“ zabrblal a pak se přece jen vydal na trať. „Co bych si netroufal! Těch pět kilometrů na spolehlivých jasankách klidně udělám. Moje ski jsou staré padesát šedesát let. Našel jsem je u tchyně na půdě. Boty jsou ještě starší. Ty jsem pro změnu objevil na půdě u bráchy,“ popsal svou výbavu Šumanoš, civilním jménem Ladislav Miko.

Leoš Mareš přijel v teniskách

Půdní prostory u svých příbuzných by měl patrně prohledat i moderátor Leoš Mareš. Ten totiž na slavnostní otevření lyžařské běžecké trati Oranžová stopa dorazil v teniskách. „Není tu úplně zi-

JAN ZAHRADNÍK, HEJTMAN JIHOČESKÉHO KRAJE, K PROJEKTU ORANŽOVOU STOPOU SRDCEM ŠUMAVY

Jsem rád, že jaderná elektrárna rozšířila sponzorské aktivity mimo svoje okolí a pustila se do podpory zimní sezony na Šumavě. Přidala se tak k Jihočeskému kraji, který podporuje projekt Bílá stopa každý rok částkou 200 tisíc korun. Oranžová stopa je jejím vítaným doplňkem. Ovšem Šumava, co se týče zimní sezony, jednoznačně ještě potřebuje infrastrukturu. Třeba na pravém břehu Lipna jsou pěkné stopy, ale není tam kde zastavit na čaj nebo na pivo.

Oranžová stopa otevřena veřejnosti.

ma, ale teplo vypadá jinak. Osobně mám Šumavu fakt radši v létě," glosoval do mikrofonu a k hudbě z reproduktorů si občas propěvoval. „Jestli budu zpívat? Ty jsi se úplně zbláznila, to má být příjemné odpoledne," odpověděl na dotaz jedné ze svých fanynek a dál vyzýval přítomné, aby se nebáli zúčastnit veřejného závodu ani znalostní soutěže o Jaderné elektrárně Temelín, „stačí smociť běžku do stopy a hned dostanete dárek.“

Leoš Mareš dál vytrvale tvrdil, že cestu na Šumavu nepodcenil. Jen prý zapomněl zimní boty. „Co se týče oblečení, jsem vybavený výborně, jak dole, tak nahoře. Mám na sobě spoustu vrstev, spoustu triček, dokonce i teplé ponožky, ale na nohou mám tenisky, takže v místech, kde se setkává tělo se sněhem, je mi trochu trišno. Běžky mně přijdou sympatické, ale spíš holduji sjezdovkám. Běžky mají své kouzlo, z rekreačního pohledu je to taková vycházka. Jsem fanoušek běžeckého lyžování a těším se na olympiádu, kam pojedu povzbuzovat Katku Neumannovou," rozpovídal se moderátor. Protože obdivoval čerstvě pokřtěnou rolbu v oranžových barvách a dokola se ptal, zda je nutné mít na ni řidičák, nešel dotazu, zda by se s ní chtěl projet šumavským terénem, když je tak pověstný svým řidičským uměním. „To je zbytečně ostrá otázka. Předtím jsem jezdil sedm let a žádná nehoda. Pak se mi bouračky sešly v jednom roce, při množství najetých kilometrů už na to mám nárok... Mě baví veškeré motorové věci, rolbu a sněžné skútry nevyjímaje. Vyzkoušel bych si ji hrozně rád.“

(VAM)

... důležité bylo „nepromazat“

„NEJVĚTŠÍ POČET OSOB V JEDNÉ ŠÁLE“

Světový rekord „Největší počet osob v jedné šále“ byl vytvořen 21. ledna 2006 při příležitosti slavnostního otevření Oranžové stopy na Kvildě. 343 metrů dlouhou část nejdelší šály světa si okolo svých krků omotalo 135 účastníků slavnostního otevření (a jeden pes) pod dohledem zástupců České Databanky rekordů, kteří světový rekord potvrdili a zaregistrovali.

ZÁKLADNÍ ÚDAJE K PROJEKTU „ORANŽOVOU STOPOU SRDCEM ŠUMAVY“

- Generálním partnerem pětiletého projektu je Jaderná elektrárna Temelín ze Skupiny ČEZ.
- Přímou údržbu a správu lyžařských tratí zabezpečuje TJ Kvilda.
- Podstatou projektu je zkvalitnění podmínek pro zimní turistiku na Šumavě, a to na území obcí Kvilda, Horská Kvilda a Modrava.
- Projekt představuje 54 kilometrů kvalitně upravených lyžařských tratí.
- Oranžové tratě budou vyznačeny v turistických mapách.
- Oranžová stopa srdcem Šumavy zahrnuje tyto 4 základní trasy:
 - Kvilda - pramen Vltavy - Bučina - Kvilda (délka 17 km);
 - pramen Vltavy - Černá hora - Březník - Modrava (délka 17 km);
 - Modrava - Černohorská nádrž - Filipova Huť - Horská Kvilda - Kvilda (délka 18 km);
 - Modrava - Filipova Huť (délka 2 km).

JAK SE VÁM LÍBÍ PROJEKT ELEKTRÁRNÝ TEMELÍN, KTERÝ POMŮŽE ÚDRŽBĚ STOP NA ŠUMAVĚ

Miroslav Vilím, ředitel elektrárny Temelín

Rozvoj Jihočeského kraje a dobré vztahy s tímto regionem jsou pro nás velmi důležité, abychom byli integrální součástí Jihočeského kraje, protože sem jako elektrárna patříme. Šumava je krásnou a turisticky vyhledávanou oblastí Jihočeského kraje. V jejím běžeckém srdci - na území, kde leží Kvilda, Horská Kvilda, pramen Vltavy, Bučina, Filipova Huť až k Modravě v Plzeňském kraji - denně projíždějí stovky lidí. Věřím, že projekt Oranžovou stopou srdcem Šumavy zvýší kvalitu běžeckých stop a návštěvníci této oblasti si odvezou krásný zážitek ze zasněžené Šumavy. Přeji všem, kteří mohou lyžovat, lepší stopy pro budoucnost, než měli dosud. Nechci předjímat, ale jsem přesvědčený, že po pěti letech naše pomoc takových aktivit neskončí. V každém případě v podpoře regionu budeme pokračovat.

František Štangel, radní Jihočeského kraje, zodpovědný mj. za oblast cestovního ruchu

Taková podpora je velmi dobrá, opravdu velmi přínosná. Temelínská elektrárna je velká firma a její umístění v Jihočeském kraji představuje z hlediska podvědomého vnímání určitý problém. Toto je snaha o určitou kompenzaci formou podpory cestovního ruchu, turistiky jako takové a aktivit, které s ní souvisejí. Oranžová stopa navazuje na projekt Bílá stopa, ve kterém se angažují města, obce a podnikatelské subjekty či Regionální rozvojová agentura Šumava. Každý podobný počín vítám.

Pavel Pavel, radní Jihočeského kraje, zodpovědný mj. za oblast regionálního rozvoje

Vítám každou iniciativu, která podporuje a umožňuje kulturní a sportovní vyžití obyvatel Jihočeského kraje i jeho návštěvníků. Nádherná Šumava má velký potenciál v turistice a k němu patří i lyžařské stopy. Krajský úřad Jihočeského kraje samozřejmě nemůže platit veškeré aktivity, spolu s ním na ně přispívají obce a města. Další finanční zdroje jsou vítány a pomáhají rozvoji regionu.

Miloš Bečvář, mnohonásobný mistr republiky v klasickém lyžování

Je od temelínské elektrárny hezké, že podporuje sport. Některým lidem, hlav-

Hejtmán Jan Zahradník křtí novou rolbu. Zleva přihlíží ředitel temelínské elektrárny Miroslav Vilím, moderuje Leoš Mareš.

ně v Rakousku, je trnem v oku a takovými kroky elektrárna aspoň trochu dokáže, k čemu může přispět. V poslední době se stav stop pro běžkaře zlepšil, i když jsou některá místa, která se ještě neupravují, zejména přes týden.

Pavel Benc, bronzový medailista ze ZOH 1988

Je úplně špičkové, že takhle velká firma investuje peníze do sportu a do regionu, kde sídlí. Myslím, že pro veřejnost to znamená hrozně moc. Když jsem tady byl naposledy, většinou byly tratě projeté obyčejným skútem, bořily se stopy i hůlky. S dnešní dobou se to nedá srovnat, jejich stav je o sto procent lepší. Tratě jsou navíc značené, nemá to chybu.

Petr Podlaha, vedoucí katedry tělesné výchovy Jihočeské univerzity

Chalupařím na Šumavě skoro třicet let. V minulosti jsme šlapali stopy sami, ale v současné době už je to perfektní, srovnatelné se zahraničím. I díky nové rolbě a generálnímu partnerství Jaderné elektrárny Temelín tady stopy mají úroveň. Samozřejmě stopa mezi Kvildou a Horskou Kvilkou je hlavně o víkendech přeplněná, ale tím, že je na tomto prostoru dvoustopá a většinou i čtyřstopá, lyžování je i tady bezproblémové.

Leoš Mareš, moderátor

Taková podpora sportu je super. Je fajn vidět, že lidi z Temelína mají rádi sport, protože jsem viděl neuvěřitelně velkou partu Skupiny ČEZ, která se vrhla na trať. Trošku mi to připomínalo scénu z filmu Maléry pana účetního, jak všichni jezdili na kolech: „Pane účetní, vždyť je to 1200 kilometrů! - No a co? Co je pro nás 1200 km!" Tady to vypadá, že je vše založeno na dobrovolné bázi a není to o tom, že by se elektrárna rozhodla „něco“ podporovat. Jezdili jsme do Železné Rudy v dobách předkasinových, pak jsme od takových pobytů upustili, takže jsem na Šumavu dlouho nezavítal, ale je tady krásný a zdravý životní prostředí, kterému jaderná elektrárna v jižních Čechách vůbec neškodí. Je to spojení čistého s čistým.

Jaromír Forst, starosta obce Kvilda

Tím, že nová rolba je přímo na Kvildě, pružnost úpravy stop bude daleko lepší a mnohem rychlejší. Když jediná rolba najížděla celý okruh, který má kolem sedmdesáti kilometrů, vyjela z Modravy a k nám se dostala někdy odpoledne. Najíždění stop by nyní nemělo být problematické, chce to jen zkoordinovat, jak kdo pojede. Strojů na údržbu stop na Šumavě přibývá, ale balík peněz na jejich údržbu bohužel zůstal stejný.

(VAM)

ZAPLNĚNÁ GALERIE SLAVILA DESÁTÉ NAROZENINY

„V letošním roce je to pro mě první společenské a kulturní setkání. Musím říci, že velmi příjemné. Městská galerie ART CLUB v Týně nad Vltavou si za desetiletí své existence vybudovala významné místo v kulturním životě Jihočeského kraje. Ten by potřeboval více takových osobností, jakou je vltavotýnská galerista Marie Hanušová, které patří naše velké díky za její dlouholetou práci,“ řekl na úvod oslav desátých narozenin Městské galerie ART CLUB v Týně hejtmán Jihočeského kraje Jan Zahradník.

Slavnostní otevření Městské galerie ART CLUB v nově upravených historických prostorách rohového měšťanského domu na vltavotýnském náměstí proběhlo 6. ledna 1996. Tehdy bylo spojeno s vernisáží první autorské výstavy významného českého akademického malíře, grafika a ilustrátora Adolfa Borna a s vystoupením saxofonisty Štěpána Markoviče. Stejní protagonisté se do Týna nad Vltavou vrátili opět po deseti letech. „Od první Bornovy výstavy v lednu 1996 do současnosti se v Městské galerii ART CLUB uskutečnilo celkem 150 vernisáží, na kterých se představilo celkem 423 věhlasných i méně známých výtvarných umělců volného a užitého umění ze všech krajů České republiky i ze zahraničí, např. ze Slovenska, USA, Kanady, Itálie, Švýcarska, Rakouska, Německa, Moldávie, Francie,“ uvedla krátkou statistiku galerista Marie Hanušová.

„Jsem rád, že je to právě Adolf Born se svými díly, která jsou opět po deseti le-

tech v Týně k vidění na souborné výstavě. Je to člověk, který chodí po světě vždy s hlavu vztyčenou a svými díly předává lidem radost,“ zdůraznil při vernisáži poslanec PČR Miroslav Beneš. Velké popularitě mezi veřejností i výtvarníky se těší letní Vltavotýnské výtvarné dvorky (což je přehlídka desítek výtvarných umělců současného volného a užitého umění). Loni proběhl jejich jedenáctý ročník. „Dvorky 2005 zhlédlo 3,5 tisíce návštěvníků ze 108 měst a obcí a devíti států. Jsem ráda, že pro všechny naše aktivity máme podporu města, Jihočeského kraje a máme i významného generálního partnera galerie, kterým je elektrárna Temelín. To vše nám zaručuje, že naplníme výstavní plán roku 2006 a s touto podporou budeme moci kvalitně připravit i dvanáctý ročník Vltavotýnských výtvarných dvorků. Ty budou po dnešní oslavě desátých narozenin galerie druhým našim letošním vrcholem,“ spokojeně říká galerista Marie Hanušová.

„Jsem rád, že naše elektrárna Temelín mohla vstoupit jako generální partner do vltavotýnské městské galerie, která je významným kulturním stánkem nejen Týna nad Vltavou, ale celého kraje. Naše podpora je součástí dlouhodobého zájmu pomáhat zajímavým kulturním projektům v okolí elektrárny. V osobě galeristky Marie Hanušové máme garanci vysoké kvality výstav a již nyní se těším, jaká umělecká díla pro nás připraví na letní Vltavotýnské výtvarné dvorky,“ uvedl při slavnostním zahájení ředitel elektrárny Temelín Miroslav Vilím.

Vánoce Vládi Müllera přinesly speciální škole vítězství v soutěži

Součástí narozeninového programu v Městské galerii ART CLUB v Týně bylo i vyhodnocení výtvarné soutěže vltavotýnských dětí. Místní kola proběhla již v prosinci 2005 a do velkého finále postoupilo dvanáct nejlepších obrá-

Starosta Týna nad Vltavou Karel Hájek zahajuje oslavu deseti let vltavotýnské galerie. Vpravo přihlíží hejtmán Jan Zahradník a ředitel elektrárny Temelín Miroslav Vilím. Ti slovo na zahájení dostali vzápětí. Vlevo od starosty paní Marie Hanušová.

ků. Tématy soutěže, kterou společně vyhlásili město Týn nad Vltavou a generální partner oslav - Jaderná elektrárna Temelín, byly: „Mé nejkrásnější Vánoce“ a „Vánoční Týn nad Vltavou“. Nevděčné úlohy porotců se chopili hejtmán JČ kraje Jan Zahradník, poslanec Parlamentu ČR Miroslav Beneš, starosta Týna nad Vltavou Karel Hájek, ředitel elektrárny Temelín Miroslav Vilím, akademická sochařka Marta Taberyová a akademický sochař Bořek Zeman. Porota posuzovala vystavená díla bez uvedení autorů známky 1 až 5 jako ve škole. Celkem čtyři jednotky a dvě dvojky získal nejlepší obrázek, který nakreslil desetiletý Vlášek Müller ze Základní školy logopedické v Týně nad Vltavou. Vítězstvím získal pro svou školu šek na pět tisíc korun na nákup výtvarných potřeb. „Kreslím rád a budu malovat obrázky i dál. A když bude nějaká další soutěž, tak budu zase soutěžit s ostatními dětmi,“ říká Vlášek Müller. „Velmi si cením každého úspěchu, kte-

rého naše děti dosáhnou v soutěžích. Je to pro nás další získání prestiže jak pro školu, tak pro šikovné děti, ale prestiž dobře odvedené práce roste i u našich učitelů, kteří děti vedou,“ cení si úspěchu ředitelka této školy pro děti s vadami řeči Marie Zahradková. Na druhém místě výtvarné soutěže skončilo dílko Hanky Petříkové z Městského domu dětí a mládeže Týn a třetí byl obrázek Katky Krokusové ze ZŠ Malá Strana Týn. Druhé místo bylo oceněno šekem na tři tisíce a třetí na dva tisíce korun. Symbolické šeky odevzdali zástupcům škol starosta Týna Karel Hájek a ředitel elektrárny Temelín Miroslav Vilím.

„O podobné soutěži dětí uvažujeme i k příležitosti Vltavotýnských výtvarných dvorků 2006. Do soutěže však budeme chtít vtáhnout kromě Týňáků i děti ze škol v Dřitní, Olešniku, Neznašově a Temelíně,“ říká Marek Sviták z oddělení komunikace elektrárny Temelín.

(BROM)

SPRÁVNĚ MLUVIT NAUČÍ V TÝNĚ KAŽDÉHO

Každoročně probíhá na základních školách v celé republice zápis dětí do 1. tříd. Pro budoucí prvňáčky to je určité silný zážitek. Vždyť poprvé vstupují do „opravdové“ školy jako její budoucí žáci. Jsou však děti, které by z důvodu závažné vady řeči nebyly na samém začátku své školní dráhy úspěšné a mohlo by je to poznamenat na celý život. Pro ně je výhrou návštěva školy, která je zaměřena na rozvoj řeči a odstranění vad řeči. Takovou je Základní škola logopedická v Týně nad Vltavou.

Její kořeny sahají až do roku 1958, kdy ji - jako v Československu jedinou „školu pro nemluivci“ - založil profesor Miloš Sovák.

Původně jednotřídní škola brzy získala dobré jméno jak mezi odborníky, tak mezi rodiči postižených dětí, což vedlo k jejímu postupnému rozšiřování. Vzhledem ke skutečnosti, že žáci nepocházejí jen z blízkého okolí Týna nad Vltavou, ale i z hodně vzdálených míst (původně dokonce i ze Slovenska), je škola od počátku internátní. V současné době se zde průměrně čtyřiceti dětem ve čtyřech třídách 1. stupně základní školy věnují čtyři učitelé (dva muži a dvě ženy), šest vychovatelek a kvalifikovaná, zkušená logopedka Mgr. Marie Zahradková, která je již deset let i ředitelkou školy.

Dětem je věnována systematická péče

„K nám přicházejí děti od šesti let s takovými vadami řeči, které se nedaří odstranit běžnou logopedickou péčí. Podmínkou pro přijetí do naší školy je hybnost mluvidel, školní zralost a dobrý sluch. Děti jsou u nás jen po dobu poruchy řeči. Po úpravě, což trvá nej-

méně dva a nejvíce pět let, se vrací do své kmenové školy. V celém vyučovacím procesu, ve všech předmětech, ale i při mimoškolní činnosti se důsledně dbá na správnou výslovnost. Všichni naši zaměstnanci, pedagogové i ostatní personál, táhnou za jeden provaz. Učíme děti správně vyslovovat jednotlivé hlásky a celá slova a naučené používat v běžné řeči. Můžeme bez nadsázky říct, že systematická a důsledná logopedická péče dokáže u dětí stoprocentně napravit původní problémy s řečí, následně jim umožní uplatnit se v jakékoli profesi a vést v budoucnu plnohodnotný život,“ říká Marie Zahradková. Ve vltavotýnské logopedické škole se klade velký důraz jak na rozvoj řeči, tak na rozvoj motorických dovedností dětí, neboť obě tyto oblasti - řeč a motorika - spolu velice úzce souvisejí. Motorické dovednosti se rozvíjejí zejména při výtvarné výchově a pracovním vyučováním aktivitami. Je zajímavé, že děti s vadami řeči jsou často velmi šikovné a výtvarně nadané, takže není divu, že bývají úspěšné v různých výtvarných soutěžích, jichž se škola hojně zúčastňuje.

Ředitelka Marie Zahradková s vítězem výtvarné soutěže, pořádané k deseti letům vzniku Městské galerie ART CLUB v Týně, Vladimírem Müllerem.

Škola je pro děti i domovem

Jak již bylo řečeno, součástí školy je internát. „Z 39 žáků jich devět denně dochází a zbývajících třicet je ve škole ubytovaných. Škola a internát jim prakticky po dobu jejich pobytu v Týně nahrazují rodinu a domov. Děti vedou pestrý mimoškolní život se spoustou zajímavých činností. Navíc jsou ve věku, kdy se ještě potřebují pomazlit, svěřit se, chtít si popovídat s dospělými, a tak učitelky a hlavně vychovatelky plní zároveň úlohu mámy,“ říká Marie Zahradková.

U školy je rozlehlá zahrada a prostorný školní dvůr, kde se děti po vyučování dosyta vydovádí. „V září 2005 jsme zahájili školní rok v zrekonstruovaném objektu. Ubytované děti se přestěhovaly do hezkého nového internátu, který byl vybudován jako půdní vestavba. Kromě čtyř tříd pro běžnou výuku, máme logopedickou pracovnu, počítačovou učebnu a konečně jsme se dočkali i pěkné nové tělocvičny, která nám citelně chyběla. Skupina ČEZ nám darovala vybavení do tělocvičny, stoly pro stolní tenis, které se mezi dětmi těší obrovskému zájmu. Pro rozvoj jejich motoriky jsou výborné a všichni jsme

za ně dárcům vděční. Stejně tak oceňujeme vstřícnost vltavotýnské radnice v čele se starostou Hájkem, s jakou nám loni poskytla po dobu rekonstrukce náhradní prostory pro výuku, ubytování i kuchyni v bývalé školce v Orlické ulici na Malé Straně,“ chválí vedení města a sponzory ředitelka. V závěru našeho rozhovoru Marie Zahradková přiznává, že největší radost všichni ve škole mají ze setkání s bývalými žáky, při němž vidí, že se dobře uplatnili v životě a nikdo by už nepoznal handicap, s nímž do logopedické školy před lety přišli.

Speciálně pedagogické centrum

Za zmínku jistě stojí i to, že v Týně nad Vlt. působí Speciálně pedagogické centrum při ZŠ logopedické, které pečuje o více než šest stovek dětí z města a okolí s vadami řeči, které nejsou umístěny v této škole. Věnují se jim dva logopedové a dva psychologové. Centrum plní i funkci poradny, na kterou se mohou obrátit rodiče dětí ze vzdálenějších míst.

(LEDNICKÁ)